

การส่งถ่ายและการแสดงออกของยืนที่ผลิตโปรตีนหนึ่งนำพาไปให้ภาวะความเครียด , hva1 ,
จากต้นอ่อนของข้าวบาร์เลย์ในข้าวขาวดอกมะลิ *Oryza sativa* cv. KDM105

นางสาวกัลยาณี สาเมภักดี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต

สาขาวิชาชีวเคมี ภาควิชาชีวเคมี

คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2545

ISBN 974-17-2905-7

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

TRANSFORMATION AND EXPRESSION OF BARLEY STRESS-INDUCED
EMBRYOGENIC *hva1* GENE IN *Oryza sativa* cv. KDM1 105

Miss Kanyanee Samiphak

คุณย์วิทยาลัยการ

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Science in Biochemistry

Department of Biochemistry

Faculty of Science

Chulalongkorn University

Academic Year 2002

ISBN 974-17-2905-7

Thesis Title	Transformation and expression of barley stress-induced embryogenic <i>hva1</i> gene in <i>Oryza sativa</i> cv. KDML 105
By	Kanyanee Samiphak
Field of study	Biochemistry
Thesis Advisor	Associate Professor Napa Siwarungson, M.Sc.

Accepted by the Faculty of Science, Chulalongkorn University in Partial
Fulfillment of the Requirements for the Master 's Degree

 ..... Dean of Faculty of Science
(Associate Professor Wanchai Phothiphichitr, Ph.D.)

Thesis Committee

..... P. Piamsaowadhi ..... Chairman
(Associate Professor Piamsaowadhi, Ph.D.)

Napa Siwarungson Thesis Advisor
(Associate Professor Napa Siwarungson, M.Sc.)

Siriporn Sittipraneed ..... Member
(Associate Professor Siriporn Sittipraneed, Ph.D.)

 Member
(Rath Pichyangkura, Ph.D.)

กัลยาณี สา米ภักดี : การส่งถ่ายและการแสดงออกของยีนที่ผลิตโปรตีนเนี่ยวนำภายในให้ภาวะความเครียด *hva1* จากต้นอ่อนของข้าวบาร์เลย์ในข้าวขาวดอกมะลิ *Oryza sativa* cv. KDML 105 (TRANSFORMATION AND EXPRESSION OF BARLEY STRESS-INDUCED EMBRYOGENIC *hva1* GENE IN *Oryza sativa* cv. KDML 105) อ.ที่ปรึกษา : รศ. นภา ศิวรังสรรค์, 113 หน้า, ISBN 974-17-2905-7.

ยีนที่สร้างโปรตีนกรีนฟลูออเรสเซนส์ (GFP) และยีนที่ผลิตโปรตีนเนี่ยวนำภายในให้ภาวะความเครียด สูญเสียถาวรดอกมะลิ 105 โดยอาศัยเชื้อօede โกรแบคทีเรียม การส่งถ่ายยีนกระทำโดยการเลี้ยงเอมบริโอเจนิคแคลลัสที่ได้เข้าสู่ข้าวขาวดอกมะลิ 105 จากศิวะเกลลัมของเอมบริโอร่วมกับเชื้อօede โกรแบคทีเรียมสายพันธุ์ *A. tumefaciens* EHA105 ซึ่งมี pCAMBIA5305hpt-vector (ภายในเมื่อยีนที่สร้างกรีนฟลูออเรสเซนส์เป็นยีนติดตาม), เวคเตอร์ pCAMBIA5305 (ภายในเมื่อยีนเครื่องหมาย *hpt* และยีนติดตามกรีนฟลูออเรสเซนส์) และเวคเตอร์ pCAMBIA 5305hva1 (ภายในเมื่อยีนเครื่องหมาย *bar* , ยีนติดตามกรีนฟลูออเรสเซนส์โปรตีน และยีนที่ผลิตโปรตีนเนี่ยวนำภายในให้ภาวะความเครียด *hva1*)

โดยในการทดลองที่ 1 เออมบริโอเจนิคแคลลัสได้รับการส่งถ่ายยีนโดยอาศัยเชื้อօede โกรแบคทีเรียมที่มี pCAMBIA5305hpt-vector เออมบริโอเจนิคแคลลัสสูญเสียไปเลี้ยงต่อในอาหารที่ปราศจากสารคัดเลือก หลังจากเลี้ยงเป็นเวลา 1 และ 10 วัน พบร่วมเปอร์เซนต์การทราบส์ฟอร์มของแคลลัสที่มีการแสดงออกของยีนที่สร้างกรีนฟลูออเรสเซนส์โปรตีนได้หากเลี้ยงเป็นเวลา 4 สัปดาห์ แคลลัสที่ผลิตโปรตีนกรีนฟลูออเรสเซนส์ทั้งหมดถูกนำมายอดลองต่อโดยการตัดเป็นชิ้นเล็กๆ และนำไปเพาะบนอาหารเร่งการเจริญเป็นยอดพบร่วม แคลลัสที่ถูกตัดหั้งหมดไม่สามารถเจริญต่อไปได้ ในการทดลองที่ 2 เชื้อօede โกรแบคทีเรียมที่มี pCAMBIA5305 สูญเสียส่วนใหญ่ของแคลลัสที่สามารถเจริญในไอกะไม้ชินได้และมีความสามารถเจริญต่อไปได้ ในการทดลองที่ 2 เชื้อօede โกรแบคทีเรียมที่มี pCAMBIA5305 สามารถเจริญในไอกะไม้ชินได้และมีความสามารถเจริญต่อไปได้ ในการทดลองที่ 3 เออมบริโอเจนิคแคลลัสได้รับการส่งถ่ายยีนนาน 10 และ 15 นาที ร่วมกับการเลี้ยงร่วมกับเชื้อเป็นเวลา 2 วัน และ 3 วัน ตามลำดับ หลังจากเลี้ยงเป็นเวลา 8 สัปดาห์ พบร่วมเปอร์เซนต์การทราบส์ฟอร์มของแคลลัสที่สามารถเจริญในไอกะไม้ชินได้และมีความสามารถเจริญต่อไปได้ ในการทดลองที่ 3 เออมบริโอเจนิคแคลลัสที่ได้รับการทราบส์ฟอร์มกรีนฟลูออเรสเซนส์จะการแสดงออกของยีนที่สร้าง GFP เป็น 10 และ 16 % ตามลำดับ แคลลัสที่ได้รับการทราบส์ฟอร์มกรีนฟลูออเรสเซนส์จะถูกหักน้ำให้เกิดตันใหม่ ภายหลังการเพาะเลี้ยงพบว่าไม่มีความแตกต่างระหว่างตันควบคุมและตันที่ได้รับการส่งถ่ายยีนประสีทิวภาพของการทราบส์ฟอร์มของโกรแบคทีเรียมเข้าสู่ตันข้าวที่มีการแสดงออกของ GFP มีค่าอยู่ในช่วง 4-5.5% และเมื่อทดสอบในรุ่นตัดไปพบว่ายังคงมีการแสดงออกของกรีนฟลูออเรสเซนส์โปรตีน ในทดลองที่ 3 เออมบริโอเจนิคแคลลัสได้รับการส่งถ่ายยีนโดยอาศัยเชื้อօede โกรแบคทีเรียมที่มี pCAMBIA5305hva1 แคลลัสสูญเสียไปร่วมกับเชื้อเป็นเวลา 3 วัน โดยอาหารเลี้ยงเชื้อประกอบด้วย glufosinate ความเข้มข้น 6, 8 และ 10 มิลลิกรัมต่อลิตร เปอร์เซนต์การทราบส์ฟอร์มแคลลัสที่สามารถเจริญได้บนอาหารที่เติม glufosinate และมีการแสดงออกของรีพอร์เทอร์ยีนที่สร้าง GFP เป็น 1.8, 2.7 และ 2.2 เปอร์เซนต์ตามลำดับ ทั้ง 3 ความเข้มข้น พบร่วมแคลลัสที่มีการแสดงออกของยีนกรีนฟลูออเรสเซนส์ทั้งหมด 12 ก้อน มีเพียง 1 ก้อนจากการเลี้ยงบนอาหารที่เติม glufosinate 8 มิลลิกรัมต่อลิตร และ 10 มิลลิกรัมต่อลิตร ที่สามารถเจริญเป็นตันได้ โดยตันที่ได้จากแคลลัสที่เลี้ยงบน glufosinate 8 มิลลิกรัมต่อลิตร สามารถเจริญได้เป็นปกติ ในขณะที่ตันที่เลี้ยงบนอาหารที่เติม 10 มิลลิกรัมต่อลิตร ให้ตันເเพັດ ประสีทิวภาพของการทราบส์ฟอร์มของโกรแบคทีเรียมเข้าสู่ตันข้าวที่มีการแสดงออกของกรีนฟลูออเรสเซนส์โปรตีนและยีน *hva1* ในระดับ mRNA เมื่อเลี้ยงในอาหารที่เติม glufosinate 8 มิลลิกรัมต่อลิตรมีค่า 0.54%

ภาควิชา.....	ชีวเคมี.....	ลายมือชื่อนิสิต.....	กัลยาณี สา米ภักดี
สาขาวิชา.....	ชีวเคมี.....	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....	<u>ดร. สุรยุทธ์ วงศ์สุวรรณ</u>
ปีการศึกษา.....	2545.....	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....	

4272211223 : MAJOR BIOCHEMISTRY

KEY WORD : AGROBACTERIUM / TRANSFORMATION / KDML105 / GFP / LEA / *hva1*

KANYANEE SAMIPHAK : TRANSFORMATION AND EXPRESSION OF BARLEY STRESS-INDUCED EMBRYOGENIC *hva1* GENE IN *Oryza sativa* cv. KDML105. THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. NAPA SIWARUNGSON, 113 PP. ISBN 974 -17-2905-7.

Agrobacterium-mediated transformation was used to transfer green fluorescent protein (GFP) and *hva1* gene into *indica* rice variety (*Oryza sativa* cv. KDML105). Embryogenic calli derived from scutellum of mature embryo were co-cultivated with *Agrobacterium tumefaciens* strain EHA 105 carrying pCAMBIA5305 *hpt*-vector (GFP as the reporter gene), pCAMBIA 5305 (*hpt* as a selectable marker gene and GFP as the reporter gene) and pCAMBIA5305 *hva1* (*bar* as a selectable marker gene, GFP as reporter gene and *hva1*).

In first study, embryogenic calli were infected with *A. tumefaciens* carrying pCAMBIA5305 *hpt*-vector. The embryogenic calli were co-cultivated for 3 days and transferred to induction medium without selective agent. After 1 day and 10 days of co-cultivation, the efficiency of transformation calli was 8 and 15%, respectively. Four weeks of selection, the infected embryogenic calli failed to detect. Total of GFP positive calli were cut into small pieces and transferred to regenerated medium. The section calli did not show continuous growth. In second study, *A. tumefaciens* strain EHA 105 harbouring pCAMBIA 5305 was used for co-cultivation of embryogenic calli. Condition of infection was varied to 10 minutes infected/ 2 days co-cultivated and 15 minutes infected / 3 days co-cultivated. After 8 weeks on selection with hygromycin, the efficiency of transformation of calli upon hygromycin resistance and GFP expression was 10 and 16 % to observe from 2 and 3 days co-cultivated calli , respectively. Transgenic rice plants were regenerated from visually selected GFP-positive calli. No difference were observed in the morphology between transformed and non-transformed plants. The frequency of transformation, based upon GFP fluorescence and PCR analysis, was ranged from 4 to 5.5%. Expression of GFP and its inheritance was stable in T₁ progeny. In third study, the embryogenic calli were co-cultivated with *A. tumefaciens* EHA 105 (pCAMBIA5305*hva1*). The embryogenic calli were co-cultivated for 3 days. Concentrations of selection medium were varied to 6, 8 and 10 mg/l glufosinate. The efficiency of transformed calli upon resistance to glufosinate and GFP expression were 1.8, 2.7 and 2.2 %, respectively. Of the 12 callus lines produced from three concentrations, one line from each 8 and 10 mg/l glufosinate selection gave rise to plants. One line from 8 mg/l glufosinate had normal morphology. Another line from 10 mg/l glufosinate gave rise to albino plants. The frequency transformation of plant upon GFP expression and *hva1* (level mRNA), which selected on 8 mg/l glufosinate, was 0.54%.

Department/Program.....Biochemistry.....Student's signature.....Kanyanee Samiphak
 Field of study.....Biochemistry.....Advisor's signature.....Napa Siwarungson
 Academic year.....2002.....Co-advisor's signature.....

ACKNOWLEDGEMENTS

I would like to expressy deepest sense of gratitude to my advisor, Assoc. Prof. Napa Siwarungson for her guidances, encouragement, valuable suggestion and supports throughout my study.

My appreciation is also expressed to Assoc. Prof. Dr. Piamsook Pongsawasdi, Assoc. Prof. Dr. Siriporn Sittipraneed and Dr. Rath Pichyangkura for their valuable recommendations and suggestions.

I am very thankful to Dr. Ray Wu Department of Molecular Biology & Genetic, Cornell University, New York for their help in supporting the plasmid DNA, and recommendations.

I would also like to thank all of my friends in my laboratory R707,R708 and R709 for their friendly assistance as well.

My sincere thanks are also expressed to Miss Chanprapa Imjongjirak and Miss Kamontip Kuttiyawong for his friendship and encouragement throughout my study.

Finally, I would like to express my deepest appreciation to my parents , my sisters and my brothers for their love, care, understanding and encouragement extended throughout my study.

คุณยวัทยภรพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CONTENTS

	Page
THAI ABSTRACT.....	iv
ENGLISH ABSTRACT.....	v
ACKNOWLEDGEMENT.....	vi
CONTENTS.....	vii
LIST OF TABLES.....	x
LIST OF FIGURES.....	xi
LIST OF ABBREVIATIONS.....	xiii
CHAPTER I INTRODUCTION.....	1
1.1 LEA protein.....	2
1.2 The <i>HVA1</i> gene.....	4
1.3 Rice transformation.....	5
1.4 <i>Agrobacterium</i> -mediated transfer of foreign genes into target plants.....	6
1.5 Rice transformation using <i>Agrobacterium</i>	9
1.6 Selectable Marker Genes.....	10
1.7 Hygromycin phosphotransferase gene.....	10
1.8 Bialaphos Resistance Gene (<i>bar</i>).....	10
1.9 Reporter gene in plants.....	11
1.10 Green Fluorescent Protein (GFP).....	11
CHAPTER II MATERIALS AND METHODS.....	16
2.1 Equipments and reagents.....	16
2.2 Preparation of pCAMBIA5305 <i>hva1</i>	19
2.3 Production of embryogenic calli from mature embryos.....	24
2.4 Transformation of binary vectors to embryogenic calli by co-cultivation with <i>Agrobacterium</i>	25
2.5 Selection and regeneration of transformed calli.....	26
2.6 Detection of GFP expression.....	27
2.7 Analysis of GFP, <i>nptII</i> and <i>hva1</i> gene in total DNA of transformed rice.....	27

	Page
2.8 RNA analysis.....	30
CHAPTER III RESULT.....	32
Part I Transformation of GFP into <i>O. sativa</i> KDML105 without selection pressure	
3.1.1 Detection of deleted hygromycin pCAMBIA5305 <i>hpt</i> -vector.....	32
3.1.2 Co-cultivation of rice calli with <i>A. tumefaciens</i> EHA105 (pCAMBIA5305 <i>hpt</i> -vector).....	34
Part II Detection of stable GFP expression and inheritance in T1 progeny	
3.2.1 Co-cultivate of rice calli with <i>A. tumefaciens</i> EHA105 (pCAMBIA5305).....	38
3.2.2 Regeneration of putative GFP transformed calli.....	42
3.2.3 Expression of GFP in primary transformed rice plants.....	45
3.2.4 PCR analysis of putative transformants.....	48
3.2.5 Progeny analysis.....	50
Part III Transformation of <i>hva 1</i> in <i>O. sativa</i> KDML105	
3.3.1 Detection of pCAMBIA5305 <i>hva1</i>	61
3.3.2 Co-cultivate of rice calli with <i>A. tumefaciens</i> (pCAMBIA5305 <i>hva1</i>).....	63
3.3.3 Investigation the role of LEA3 accumulation in <i>Oryza sativa</i> KDML105.....	63
3.3.4 Regeneration of transformed calli.....	64
3.3.5 PCR analysis of <i>hva1</i> transformed rice plants.....	71
3.3.6 Expression of <i>hva1</i> gene and GFP gene.....	73
CHAPTER IV DISCUSSION.....	77
CHAPTER V CONCLUSION.....	83
REFERENCES.....	84
APPENDICES.....	91
Appendix A.....	92
Appendix B.....	100
Appendix C.....	103
Appendix D.....	108
Appendix E.....	112

Biography.....	113
----------------	-----

សូន្យិវិទ្យាពាណិក ឧបាណករណ៍មហាពិបាល

LIST OF TABLES

Tables	Page
Table 2.1 Sequences of the primers used for PCR amplification of DNA Fragments coding for sGFP gene, <i>nptII</i> and <i>hva1</i> gene.....	30
Table 3.1 Expression of GFP in rice callus after co-cultivation with pCAMBIA5305 <i>hpt</i> -vector for 3 days.....	36
Table 3.2 Efficiency of rice transformation by <i>A. tumefaciens</i> EHA105 (pCAMBIA5305)[10 min infection time, 2 days co-cultivation].....	39
Table 3.3 Efficiency of rice transformation by <i>A. tumefaciens</i> EHA105 (pCAMBIA5305)[15 min infection time, 3 days co-cultivation].....	39
Table 3.4 Germination of seed.....	51
Table 3.5 Non-germination of seed.....	52
Table 3.6 GFP-positive germinated seed.....	53
Table 3.7 GFP positive plants of each line compared to control.....	54
Table 3.8 Expression of GFP in rice callus after co-cultivation with pCAMBIA5305 <i>hva1</i>	65
Table 3.9 Efficiency of rice transformation by <i>A. tumefaciens</i> EHA105 (pCAMBIA5305 <i>hva1</i>).....	65

ศูนย์วิทยาศาสตร์พยาบาล
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

LIST OF FIGURES

Figures	Page
Figure 1.1 Basic steps in the transformation of plant cells by <i>A. tumefaciens</i> (Zupan and Zanbryski, 1995).....	7
Figure 1.2 The overall shape of the green fluorescent protein and its association into dimer.....	13
Figure 1.3 Steps in the formation of the chromophore.....	14
Figure 3.1 Characterization of 9.3 kb linearized fragment of pCAMBIA5305 <i>hpt</i> -vector.....	33
Figure 3.2 GFP-positive spot on transgenic callus after 10 days co-cultivation.....	37
Figure 3.3 Proliferation of the infected callus under hygromycin selection (50 mg/l). Rice embryogenic callus transformation mediated by <i>A. tumefaciens</i> EHA105(pCAMBIA5305).....	40
Figure 3.4 GFP as a vital screenable marker in rice transformation using <i>A. tumefaciens</i> EHA105(pCAMBIA5305).....	41
Figure 3.5 Regeneration of transformants.....	43
Figure 3.6 GFP expression in primary transformants.....	44
Figure 3.7 Cross-section of root under fluorescent microscope.....	46
Figure 3.8 Cross-section of older leaves after 2 months in field.....	47
Figure 3.9 PCR analysis of the GFP in putative transformed rice plants co-cultivated with <i>A. tumefaciens</i> EHA105 (pCAMBIA5305) for 3 days.....	49
Figure 3.10 T ₀ plants were grown in pot.....	55
Figure 3.11 Comparison of non-transformed rice (left) and transgenic rice (right) after 3 months in pot.....	56
Figure 3.12 Control T ₀ plants set seeds in pot.....	57
Figure 3.13 Transgenic T ₀ plants set seeds in pot.....	57
Figure 3.14 Transgenic T ₀ plants failed to set seeds.....	57

	Page
Figure 3.15 Expression of GFP in young flower observed under fluorescence microscope.....	58
Figure 3.16 GFP expression in T ₁ transformants observed under fluorescent microscope.....	59
Figure 3.17 PCR analysis of the GFP in T ₁ transformed rice plants co-cultivated with <i>A. tumefaciens</i> EHA105 (pCAMBIA5305).....	60
Figure 3.18 A restriction pattern of <i>Xba</i> I / <i>Eco</i> RI digested pCAMBIA5305, pBY520 and pCAMBIA5305 <i>hva1</i>	62
Figure 3.19 Proliferation of the infected callus under the second glufosinate selection (8 mg/l glufosinate). Rice embryogenic callus transformation mediated by <i>A. tumefaciens</i> EHA105 (pCAMBIA5305 <i>hva1</i>).....	66
Figure 3.20 GFP as a vatal screenable marker in rice transformation using <i>A. tumefaciens</i> EH105 (pCAMBIA5305).....	67
Figure 3.21 Embryogenic callus produced green spots after 3 weeks on regeneration medium supplemented with 6 mg/l glufosinate.....	68
Figure 3.22 Comparison of regenerated non-transformed rice (left) and regenerated transgenic rice (right) after transfer to rooting medium at 6 mg/l glufosinate for 3 weeks.....	69
Figure 3.23 Embyogenic callus produced albino shoot after 3 weeks on regeneration medium supplemented with 3 mg/l glufosinate.....	70
Figure 3.24 PCR analysis of the GFP in putative transformed rice plants co-cultivated with <i>A. tumefaciens</i> EHA105(pCAMBIA5305 <i>hva1</i>).....	72
Figure 3.25 RT-PCR analysis of the expression of <i>hva1</i> in transgenic lines.....	74
Figure 3.26 RT-PCR analysis of the expression of GFP in transgenic lines.....	75
Figure 3.27 Detection of GFP in the leaves of transgenic rice plant (8 mg/l glufosinate selection) 6 weeks after regeneration.....	76

LIST OF ABBREVIATIONS

ABA	=	abscisic acid
ATP	=	adenosine triphosphate
bp	=	base pair
°C	=	degree celcius
CTAB	=	cetyltrimethylammonium bromide
CAT	=	chloramphenicol
dATP	=	deoxyadenosine triphosphate
dCTP	=	deoxycytosine triphosphate
dGTP	=	deoxyguanosine triphosphate
dTTP	=	deoxythymine triphosphate
DNA	=	deoxyribonucleic acid
FITC	=	fluorescein isothiocyanate
GFP	=	green fluorescent protein
GlufosinateR	=	glufosinate resistance
GUS	=	β -glucuronidase
ha	=	hectar
HCl	=	hydrochloric acid
hpt	=	hygromycin phosphotransferase gene
HygR	=	hygromycin resistance
IPTG	=	isopropyl-thiogalactoside
Kb	=	kilobase
KCl	=	potassium chloride
LEA	=	Late embryogenic abundant protein
MgCl ₂	=	magnesium chloride
mg	=	milligram
ml	=	millilitre
mm	=	millimetre
M	=	molar
ng	=	nanogram
nptII	=	neomycin phosphotransferase gene
OD	=	optical density

PCR	=	polymerase chain reaction
PEG	=	polyethylene glycol
RNaseA	=	ribonuclease A
rpm	=	revolution per minute
SDS	=	sodium dodecyl sulfate
sGFP	=	synthetic green fluorescent protein
Tris	=	tris (hydroxymethyl) aminomethane
μg	=	microgram
μl	=	microlitre
μM	=	micromolar
U	=	unit
UV	=	ultraviolet
vir	=	virulence
X-Gluc	=	5-Bromo-4-chloro-3-indolyl- β -D-glucuronic acid

ศูนย์วิทยาทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย